Työ- ja elinkeinoministeriölle
Viite: VN/31053/2026

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry:n lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta työvoimaviranomaiselle työttömien nuorten työllistämiseen vuosina 2026 ja 2027 annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Arene kiittää mahdollisuudesta lausua asetusluonnoksesta.

Kannatamme valtionavustuksen käytön laajentamista 18–29-vuotiaiden korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden työllistämiseen sekä asetuksen voimassaolon jatkamista.

Ammattikorkeakoulujen näkökulmasta keskeistä on, että tuki vahvistaa mahdollisuuksia palkalliseen, osaamista kehittävään työhön ja harjoitteluun sekä tukee opintojen etenemistä.

Lausunnon tiivistelmä

Kannatamme kohderyhmän laajentamista korkeakouluopiskelijoihin ja asetuksen voimassaolon jatkamista. Tuen ehtojen soveltuvuus tutkintoharjoitteluihin tulee arvioida. Tukikelpoisuuden arviointiajankohta ja valmistumisen vaikutus tukeen on selkeytettävä, jotta tukiehdot eivät kannusta viivästyttämään valmistumista.

Esitämme, että määrärahan käyttöedellytykset varmistetaan ja ammattikorkeakoulut otetaan mukaan alueelliseen toimeenpanoon. Vaikutusten seurannan tulee kattaa uusien palkallisten paikkojen syntyminen, opintojen eteneminen ja tuen ulkopuolelle jäävien opiskelijoiden harjoittelumahdollisuudet.

Yleiset kommentit

Opiskeluaikainen oman alan työ voi vahvistaa opiskelijan osaamista ja työelämäyhteyksiä sekä helpottaa siirtymistä koulutusta vastaaviin tehtäviin. Palkallinen työ voi myös tukea opiskelijan toimeentuloa. Työ ja opinnot on kuitenkin sovitettava yhteen niin, että tutkinnon suorittaminen etenee.

Perustelumuistion mukaan avustuksen vaikutusta uusien työsuhteisten harjoittelupaikkojen kokonaismäärään ei voida arvioida käytettävissä olevan tutkimustiedon perusteella. Tuettujen työsuhteiden määrä ei siten yksin osoita, kuinka paljon uusia mahdollisuuksia tuki synnyttää. Vaikuttavuutta tulee arvioida myös suhteessa siihen, olisivatko työsuhteet toteutuneet ilman avustusta.

Tuen käyttö palkalliseen harjoitteluun

Tuen käyttö tutkintoon kuuluvassa harjoittelussa edellyttää selkeää ohjeistusta. Opiskelijan, työnantajan ja ammattikorkeakoulun tulee voida sopia harjoittelun tavoitteista, työtehtävistä ja

ohjauksesta ennen jakson alkamista. Harjoittelun hyväksyminen osaksi tutkintoa perustuu korkeakoulun arvioon osaamistavoitteiden täyttymisestä.

Esitämme, että kolmen kuukauden vähimmäistukiajan ja vähintään kolmen kuukauden työllistämissitoumuksen soveltuvuutta eri koulutusalojen harjoitteluihin arvioidaan. Jos ehdot rajaavat tarkoituksenmukaisia palkallisia harjoitteluja tuen ulkopuolelle, niiden muuttamisen mahdollisuudet tulee selvittää. Ohjeistuksessa on erotettava tuen kesto työsuhteen kestosta sekä yksilöitävä tuen piiriin kuuluvat työnantajat.

Avustus koskee palkallista työsuhdetta, joten palkattomat harjoittelut jäävät sen ulkopuolelle. Tuen rinnalla on turvattava myös muiden tutkintoon kuuluvien harjoittelujen saatavuus, laatu ja ohjaus. Sosiaali- ja terveysalan harjoittelupaikkojen saatavuutta ja harjoittelukorvausten rahoitusta on edelleen tarkasteltava erikseen.

Opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja selkeät ehdot

Asetusluonnoksen 5 §:n uudessa 3 momentissa opiskelijaryhmä rajataan 18–29-vuotiaisiin. Myös tätä vanhemmilla opiskelijoilla voi olla tarve saada tukea oman alan työkokemuksen hankkimiseen. Esitämme, että ikärajauksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia kohderyhmän laajentamiseen arvioidaan suhteessa käytettävissä olevaan rahoitukseen ja muiden kohderyhmien tarpeisiin.

Sääntelyssä tai soveltamisohjeissa tulee yksilöidä, milloin opiskelijan ikä ja opiskeluasema tarkistetaan ja miten valmistuminen tai 30 vuoden täyttäminen vaikuttaa jo sovittuun tukijaksoon. Selkeät ehdot tukevat yhdenvertaista kohtelua ja rekrytointien ennakoitavuutta. Valmistumisen tulee voida johtaa sujuvaan siirtymiseen työelämään ilman tukiehtojen aiheuttamaa tarpeetonta epävarmuutta.

Seurannassa tulee arvioida myös, muuttaako tuki työnantajien halukkuutta tarjota harjoittelupaikkoja tuen ulkopuolelle jääville opiskelijoille. Mahdollista paikkojen uudelleen kohdentumista ei tule tulkita uusien harjoittelupaikkojen syntymiseksi.

Rahoitus, alueellinen toteutus ja seuranta

Asetuksen voimassaolon jatkaminen vuoden 2028 loppuun edellyttää perustelumuistion mukaan myös määrärahan käyttöajan pidentämistä. Esitämme, että rahoituksen käyttöedellytykset varmistetaan ja avustuspäätösten muuttamisesta sekä kustannusten hyväksyttävyydestä annetaan ajoissa yhtenäiset ohjeet.

Kohderyhmän laajentamiseen ei perustelumuistion mukaan liity määrärahan lisäämistä. Tuen jakautumista opiskelijoiden ja työttömien nuorten välillä on siksi seurattava. Työvoimaviranomaisten, työnantajien ja ammattikorkeakoulujen yhteistyöllä tulee edistää tarkoituksenmukaista kohdentamista ja tunnistaa eri koulutusalojen tarpeet. Vaikutukset korkeakoulujen ohjaustyöhön ja resursseihin on arvioitava.

Seurannassa tulee tarkastella työllistettyjen määrän lisäksi tutkintoon soveltuvia harjoitteluja, opintojen etenemistä, valmistumista sekä työsuhteiden jatkumista ja työllistymistä tukijakson jälkeen. Tietoa tulee koota kohderyhmittäin, alueittain ja koulutusaloittain hyödyntäen mahdollisuuksien mukaan olemassa olevia tietoja.

Säännösviittauksen tarkistaminen

Perustelumuistion sivulla 3 viitataan työttömyysturvalain 2 luvun 10 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohtaan, kun asetusluonnoksen 5 §:n 3 momentissa ja muistion säännöskohtaisissa perusteluissa viitataan 2 momenttiin. Esitämme, että momenttiviittaukset tarkistetaan ja yhdenmukaistetaan, jotta kohderyhmän määrittely on johdonmukainen.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Jari Multisilta	Anna Välimaa
puheenjohtaja	toiminnanjohtaja